

OECD ettevõtlus- ja finantsväljavaated aastaks 2017

Eestikeelne kokkuvõte

On kasvav ettekujutus, et globaliseerumine ei toimi suurele osale ühiskonnast, seda nii arenenud kui ka areneva majandusega riikides, ning see põhjustab ebavõrdsust ning kahjustab vähemate oskustega töölisi. Samal ajal kui riigisisese poliitika on tulemuste parandamiseks vaja palju teha, püsib ka tugev vajadus parema riigisisese ja rahvusvahelise poliitika ühildamise ning võrdsemate tingimuste järele piiriülestes äritegevustes. Sellest tulenevalt on tarvis, et globaliseerunud turgudel osalevad riigid mõistaksid ühiseid läbipaistvaid põhimõtteid, mis oleksid kooskõlas vastastikku kasuliku konkurentsi, kaubanduse ning rahvusvahelise investeringuga. Kuid kaubanduse, rahvusvahelise investeerimise ja konkurentsi juhtimine pole globaalsel tasemel piisavalt arenenud, et edendada paremaid tulemusi. Selles ülevaates kirjeldatakse empiirilist tõendusmaterjali, kuidas ebavõrdsed tingimused takistavad mastaabisäästu, jaotavad valesi ressursse ning õhnestavad õiglast konkurentsi. Selles arutatakse ka ülemaailmseid juhtimisprobleeme (reegleid ja seadusi) mitmetes poliitika haldusalades.

Vahetuskurs ja kapitalikonto haldamine

Olles rakendatud kas arenenud või areneva majanduse poolt, moonutab vahetuskursile suunatus, mida toetab kapitalikonto haldamine, ja/või kaubahindade seadmine turuaktsiatele (riigi toetusega), suhtelisi hindu. Need tavad võivad pärssida ühest riigist pärit ettevõtete välisriigis toimuva müügi kasu teistes riikides asuvate kasuks ning seetõttu takistada ettevõtte suundumust suurema tootlikkuse suunas mastaabisäästu abil. OECD liberaliseerimise juhend on mõeldud kapitalikonto halduspoliitika läbipaistvamaks muutmiseks ning raamistiku tagamiseks, et pikas perspektiivis liikuda suurema avatuse poole, võimaldades samas majandusarengu erinevaid tasemeid.

Finantsmäärus ja risk

Ebajärjekindlad finantsmäärused suunavad riskid uutele aladele. On toimunud suur areng pankasid puudutavate määruste reformis, kuid kaks anomaaliat püsivad endiselt, vastandudes võrdsete tingimuste eesmärgile. Üks tuleneb erinevustest pankade rolli ning kapitaliturgude vahel erinevates õigusruumides, mis viib võitlusvaimuni ning kaalutlemiseni, kuid mitte finantsstabiilsuseni kirjalike määruste praktikas. Teine seondub Baseli riskikaalu süsteemiga, mis annab pankadele tegevusulatuse, et neil oleks erinev mõjujõud samale kapitali korraldusele erinevates pankades ning õigusruumides. Üldiselt võivad jõupingutused regulatiivsete reformide mõjudega ja panga ärimudeli muutustega tegelemisel viia nakatusrisi suurenemiseni; seda jälgib Finantsstabiilsuse Nõukogu ning teised rahvusvahelised organisatsioonid.

Riigiettevõtted ning liigne tootlikkus

Moonutused, mis tulenevad toetustest ja teistest eelistest, mida võimaldatakse riigiettevõtetele, kipuvad olema suuremad kui eraettevõtetele. Riigiettevõtted on kasvanud osana peamistest maailma tööstussektoritest ning suurem osa neist asub Aasias. Veelgi olulisem on, et need hõlmavad väga suuri

rahandusettevõtteid, mis mängivad tähtsat rolli teiste riigiettevõtete rahastamisel enamikus äri sektorites, ning mõnikord soodustavatel tingimustel. See ning muud valitsusepoolsed toetused suurendavad muret ebaõiglaste tavade üle ning põhjustavad teatud tööstusharudes ületootmist. Vajalikud on reeglid, mis tagaksid era- ja riigiettevõtetele võrdsed konkurentsitingimused. OECD on andnud välja mitmeid juhendeid riigiettevõtete juhtimiseks ning omanike parimateks tavadeks, mis on mõeldud just nende probleemidega tegelemiseks.

Piiriülesed kartellid

Piiriüleste kartellide salakokkulepped võivad jätta tarbijad ilma hargmaiste ettevõtete vahelisest konkurentsist tulenevast kasust ning anda need selle asemel aktsiaomanikele kasumi eesmärgil kõrgema hinna eest. Ülehinnastamise ulatus on märkimisväärne. Ajavahemikus 1990–2015 tuvastati ja trahviti 240 piiriülest kartelli ning see mõjutas 7,5 miljoni USA dollari ulatuses müüki. Vajadus tegeleda piiriüleste kartellide ning ülehinnastamise probleemiga käib käsikäes võrdsete tingimuste teiste kaalutlustega. OECD vahendid pakkumismahhinatsioonide vastu, tugevate kartellidega tegelemiseks ning koostöö parandamiseks konkurentsiaгентuuride vahel on kõik mõeldud tegelema nende teemadega.

Suured sõlmimiskulud ning kapitali maksumus

Omakapitali kaudu rahastamist eelistatakse võlale, keskendudes pikas perspektiivis investimisprojektidele, kuid siiski on pärast kriisi olnud ettevõtete võlgade väljastamine tohtu (eriti arenevatel turgudel) ning omakapitali esmased avalikud pakkumised on järsult langenud. Samal ajal kui üks juhtivaid sõlmimismudeleid on andnud teed pankade konsortsiumidele ning enamale piiriülesele seotusele äriühingute sõlmimisel, on tõusnud tasude määr ning paralleelhinnaastamine. Esmaste avalike pakkumiste puhul, mille väärtus on väiksem kui 100 miljonit USA dollarit, on tehingu keskmine kulu 9–11%. See tähendab, et iga kümne esmase avaliku pakkumise kohta lisandub kogu uue ettevõtte turuväärtus tasudele. See suurendab omakapitali maksumust ning toimib vastupidiselt pikaajalisele tootlikule investeringule. Konkurentsitingimuste tugevdamine nendel turgudel võib viia paremate tulemusteni.

Piiriülesed kaubandustõkked finantsteenustes

Otsesed kaubandustõkked finantsteenustes (nagu muud kaubanduspiirangud) toimivad vastupidiselt hästitoimivale globaalsele majandusele. Selles ülevaates antakse kolm näidet: rahvusvahelise edasikindlustuse kasu, riigisisised eeskirjad ja seadused pensionifondidele, mis edendab neid investeerima päritoluriiki, ning Brexit. Mis puutub Brexiti, siis OECD liberaliseerimise juhendi kohustused tagavad küllaldaselt võimalusi Ühendkuningriigi Euroopa Liidust lahkumise pragmaatilisele käsitlusele.

Vastutustundlik ärijuhtimine globaalses tarneahelas

Vastutustundlik ärijuhtimine puudutab sotsiaalseid ja moraalseid teemasid samavõrra kui globaalseid äritulemusi tarneahela haldamise kontekstis ning selle tajutavat mõju hõlmatud kogukondadele. Jätkusuutlikud tarneahelad ning ettevõtte parem finantside kasutamine võivad liikuda käsikäes – see on võit-võit tulemus. Omakapitaliga kaasnevatel strateegiatel on tarneahela halduses tugev potentsiaal parandada usaldust ning vähendada sotsiaalseid ja keskkondlikke häireid kaubanduses ning rahvusvahelistes investeringuvoogudes, mis takistavad kindlat suundumust parema tootlikkuse ning jätkusuutliku kasvu suunas. OECD vahendid, mis on seotud hargmaiste ettevõtete ning tarneahela omakapitaliga, sobivad hästi selle ülesande täitmiseks.

Altkäemaks ja korruptsioon

Välisametnike altkäemaks ja korruptsioon moonutavad ressursside paigutamist ning õnnestavad globaliseerumisest tulenevat kasu, põhjustades majandusliku rendi ümbersuunamist eraomanike kasumi eesmärgil (kaasa arvatud diktaatoritele ning sõjaväejuhtidele), kui mitte selleks, et investeerida see tehnoloogiasse, haridusse ja koolitusse ning asukohamaa kvaliteetsesse taristusse. Suurem järjekindlus OECD altkäemaksuvastase konventsiooni rakendamisel aitaks suurendada vähemkorruptiivsete välisfinantseeringute sihtkohtade hulka, aidates seejuures kaasa võrdsete tingimuste tasakaalustamisele

ning edendades jätkusuutlikku arengut. Karmim rakendamine aitaks parandada globaliseerumise kuvandit maailmamajanduses.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgsest inglisi- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Lugege inglisekeelset täisversiooni OECD iLibrary's!!

© OECD (2017), *OECD Business and Finance Outlook 2017*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264274891-en